

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 77/09-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť RNDr. P. A., K., zastúpeného advokátkou JUDr. N. B., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 156/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 213/06 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 156/01 a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 213/06 porušili základné právo RNDr. P. A., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. RNDr. P. A. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. RNDr. P. A. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. RNDr. P. A. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 265,92 € (slovom dvestošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatdva centov), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. N. B., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 77/09-8 z 12. februára 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť RNDr. P. A., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 156/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 213/06.

1.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo najmä, že: « (...) Návrhom zo dňa 29. 10. 2001 v právnej veci navrhovateľa: RNDr. P. A., K., (...) proti odporcovi: Č., a. s., B. (...), som sa domáhal určenia neplatnosti ukončenia pracovného pomeru výpoveďou, danej mi odporcom dňa 31. 8. 2001 v zmysle § 46 ods. 1, písm. e) Zákonníka práce, účinného do 1. 4. 2002.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 12 C 156/01-121 zo dňa 31. 1. 2003 (po dvoch rokoch) môj návrh zamietol.

Krajský súd Bratislava, na základe môjho odvolania, uznesením č. k. 8 Co 144/03-142 zo dňa 1. 6. 2004 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 12 C 156/01-287 zo dňa 7. 3. 2006 (opäť po dvoch rokoch) môj návrh opäť zamietol.

Proti tomuto rozsudku som podal odvolanie zo dňa 28. 4. 2006. Od podania tohto odvolania sa s vecou nič nerobilo.

V dôsledku týchto prieťahov som bol niekoľko rokov bez zamestnania a bez príjmov. Živila ma manželka a po tie roky kým som nebol zamestnaný, sme obaja žili na úrovni životného minima.

Som presvedčený, že v danom prípade sa jedná o závažné prieťahy v konaní. Zbytočné prieťahy v tomto konaní naznačuje najmä neprimeraná dĺžka konania ako aj tá skutočnosť, že odporca v 2. rade od uvedeného dátumu vo veci neuskutočnil žiaden procesný úkon. (...)

Som presvedčený, že v danom prípade sú naplnené podmienky uvedené v citovaných ustanoveniach Ústavy Slovenskej republiky ako aj zákona o ústavnom súde.

Som toho názoru, že v danom prípade moje základné práva podľa článku 48 odst. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené.

Som toho názoru, že môj návrh o určenie neplatnosti ukončenia pracovného pomeru výpoveďou je dôvodný, čo vyplýva aj zo zrušujúceho uznesenia Krajského súdu Bratislava zo dňa 1. 6. 2004.

Podal som preto aj žalobu zo dňa 13. 8. 2004 o zaplatenie náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru na Okresný súd Bratislava I. Z obsahu tejto žaloby vyplýva, že za obdobie prieťahov tohto súdneho sporu som utrpel peňažnú ujmu, ktorú uplatňujem ako náhradu mzdy v celkovej výške 730.188,- Sk so 17,6 %-ým ročným úrokom od 11. 12. 2002 až do zaplatenia a náhradu všetkých trov konania.

Mám za to, že v danom prípade existuje príčinná súvislosť medzi zbytočnými prieťahmi v konaní prvostupňového aj druhostupňového súdu a peňažnou ujmu, ktorú som

utrpel, preto sa domáham finančného zadosťučinenia v sume 1,000.000,- Sk (slovom jedenmilión slovenských korún).»

1.2 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo RNDr. P. A. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2, Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupu Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava porušené bolo.

2. Krajskému súdu Bratislava sa prikazuje vo veci odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 12 C 156/01-287 zo dňa 7. 3. 2006 konať bez zbytočných prieťahov.

3. RNDr. P. A. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1,000.000,- Sk (slovom jedenmilión slovenských korún) ktoré sú Okresný súd Bratislava I a Krajský súd Bratislava povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3177/09 z 15. februára 2010, krajský súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3108/09 zo 4. marca 2009.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom prípise opísala chronológiu úkonov, ktoré okresný súd vo veci vykonal, a uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„(...) netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

(...) S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že v období od 24. 06. 2003 do 05. 11. 2004, v období od 11. 05. 2006 do 14. 08. 2009 sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu rozhodovania o odvolaní.

Predmetné konanie bolo poznačené prietiahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prietah, ktorý bol spôsobený predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu. Vzhľadom na vysoký nápad v oddelení 12C a pretrvávajúci veľký počet nevybavených vecí v oddelení 12C sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi sudkyne a vyšších súdnych úradníkov predĺžili.

Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že predmetná vec je v súčasnosti právoplatne skončená, rozhodnutie vo veci samej je potvrdené právoplatným rozhodnutím odvolacieho súdu a predmetný spis bol dňa 29. 09. 2009 odovzdaný do archívu.

Zaťaženosť súdneho oddelenia resp. jednotlivých obchodných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prietiahmi avšak objektívneho charakteru.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonný sudca subjektívnym konaním nezavinil vznik prietahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške. (...)“

2.2 Predsedníčka krajského súdu zaujala k veci toto stanovisko:

«Vašu žiadosť, uznesenie a sťažnosť predložila dňa 27. 02. 2009 predsedníčka krajského súdu na vyjadrenie predsedníčke senátu „8Co“, ktorá sa k veci písomne vyjadrila odpoveďou, doručenou dňa 04. 03. 2009.

Uviedla, že vec sp. zn. 8Co 213/2006 bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní dňa 11. 05. 2006, pričom predsedom senátu 8Co bol v tom čase JUDr. M. D.

Listom zo dňa 18. 05. 2006 krajský súd zaslal odporcovi odvolanie navrhovateľa s tým, aby sa k nemu vyjadril. Vyjadrenie odporcu bolo krajskému súdu doručené dňa 06. 06. 2006.

T. č. vo veci konajúca predsedníčka senátu 8Co prevzala vec na základe opatrenia predsedníčky krajského súdu zo dňa 18. 02. 2008, a to spolu s ďalšími 210 spismi, pričom všetky boli reštančné.

Veci prevzaté z oddelenia 8Co senát vybavuje priebežne a v poradí, v akom boli odvolaciemu súdu predložené na konanie a rozhodnutie. Predmetná vec je pripravená na vytýčenie pojednávania v mesiaci apríl 2009.

Na základe týchto skutočností Vám súčasne oznamujem, že krajský súd podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR.»

2.3 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom prípise z 10. marca 2010 uplatnila trovy právneho zastúpenia svojho klienta za dva úkony právnej služby a dodala, že sťažovateľ súhlasí s tým, „*aby sa v konaní pokračovalo bez ústneho pojednávania*“.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 156/01 na krajskom súde pod sp. zn. 8 Co 213/06:

Dňa 21. októbra 2001 podal sťažovateľ na Okresnom súde Bratislava I žalobný návrh proti Č., a. s., B. (ďalej len „odporkyňa“), na určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru.

Dňa 18. júna 2002 právna zástupkyňa odporkyne požiadala okresný súd o nariadenie pojednávania.

Dňa 11. septembra 2002 okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 29. október 2002 a zároveň vyzval odporkyňa, aby sa vyjadrila k návrhu.

Dňa 30. septembra 2002 sa odporkyňa písomne vyjadrila k žalobnému návrhu.

Dňa 29. októbra 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na účely doplnenia dokazovania na 6. december 2002.

Dňa 6. decembra 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 31. január 2003 s tým, že sťažovateľ oznámi okresnému súdu do 3 dní ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 20. decembra 2002 sťažovateľ doručil okresnému súdu písomné vyjadrenie k danej veci.

Dňa 31. januára 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd návrh sťažovateľa rozsudkom č. k. 12 C 156/01-121 zamietol.

Dňa 7. apríla 2003 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 24. apríla 2003 okresný súd vyzval odporkyňa, aby sa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 7. mája 2003 sa odporkyňa písomne vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 24. júna 2003 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 21. januára 2004 krajský súd nariadil vo veci odvolacie pojednávanie na 24. február 2004.

Dňa 24. februára 2004 bolo odvolacie pojednávanie odročené na 27. apríl 2004, pretože na pojednávanie sa nedostavil sťažovateľ a ani jej právna zástupkyňa, ktorí svoju neúčast' ospravedlnili.

Dňa 27. apríla 2004 bolo odvolacie pojednávanie odročené na 1. jún 2004, pretože sa na pojednávanie nedostavila odporkyňa, ktorá svoju neúčast' ospravedlnila.

Dňa 1. júna 2004 krajský súd uznesením č. k. 8 Co 144/03-142 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 5. novembra 2004 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 9. novembra 2004 okresný súd uvedené uznesenie krajského súdu doručoval účastníkom konania.

Dňa 10. februára 2005 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 19. apríl 2005.

Dňa 18. apríla 2005 sťažovateľ doručil okresnému súdu svoje písomné vyjadrenie k veci.

Dňa 19. apríla 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účely doplnenia dokazovania na 10. jún 2005.

Dňa 21. apríla 2005 sťažovateľ oznámil okresnému súdu mená svedkov.

Dňa 10. júna 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na účely doplnenia dokazovania na 4. október 2005.

Dňa 22. augusta 2005 sťažovateľ doručil okresnému súdu svoje písomné vyjadrenie k veci.

Dňa 4. októbra 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 15. november 2005 na účely doplnenia dokazovania.

Dňa 15. novembra 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účely doplnenia dokazovania na 20. január 2006.

Dňa 17. januára 2006 sťažovateľ doručil okresnému súdu svoje písomné vyjadrenie k veci.

Dňa 20. januára 2006 bolo pojednávanie odročené na 7. marec 2004, pretože sa na pojednávanie nedostavil sťažovateľ a ani jeho právna zástupkyňa, ktorí svoju neúčast' ospravedlnili.

Dňa 31. januára 2006 právna zástupkyňa sťažovateľa ospravedlnila svoju neúčast' na nastávajúcom pojednávaní.

Dňa 28. februára 2006 právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu svoje „vyjadrenie k výsledkom dokazovania“ a navrhla, „aby súd žalobu(...) v celom rozsahu zamietol“.

Dňa 7. marca 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd návrh sťažovateľa rozsudkom č. k. 12 C 156/01-287 zamietol.

Dňa 5. mája 2006 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 11. mája 2006 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 8 Co 213/06.

Dňa 18. mája 2006 krajský súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 6. júna 2006 sa odporkyňa písomne vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 20. februára 2008 bola vec na základe opatrenia predsedníčky krajského súdu prerozdelená na prerokovanie a rozhodnutie do oddelenia „12 Co“.

Dňa 29. júna 2009 bol vo veci nariadený termín na vyhlásenie rozhodnutia na 9. júl 2009.

Dňa 9. júla 2009 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorým krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňa 11. augusta 2009 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. a 7. septembra 2009 bol rozsudok odvolacieho súdu doručený účastníkom konania. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 7. septembra 2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 156/01 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 213/06 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je „*neplatnosť výpovede a náhradu mzdy*“, t. j. vec, ktorej povaha (spor o existenciu pracovného pomeru, ktorý je zdrojom príjmov sťažovateľa) si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon, ani predsedníčka

okresného súdu, ale ani predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmaných konaniach, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetných konaniach k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľ neprispel svojím správaním k priet'ahom v konaní, povinnosti mu uložené súdmi plnil v stanovených lehotách, iba raz požiadal o odročenie pojednávania z dôvodov na jeho strane, pričom aktívne sa dožadoval nariadenia pojednávania a pokračovania v napadnutých konaniach.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutých konaní takmer 8 rokov je už aj vzhľadom na povahu tejto veci (neplatnosť výpovede a náhrada mzdy) samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

3.1 Vec vedená okresným súdom pod sp. zn. 12 C 156/01

Ústavný súd zistil v postupe okresného súdu v napadnutom konaní obdobie nečinnosti od 21. októbra 2001 do 11. septembra 2002 (jedenásť mesiacov). Uvedené obdobie nečinnosti okresného nadobudlo charakter zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj s prihliadnutím na celkové trvanie tohto konania, ktoré priet'ahy nebolo možné ospravedlniť ani s ohľadom na uvedenú povahu konania a jeho význam pre sťažovateľa. V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva už zdôraznil, že ak sú predmetom konania pracovnoprávne vzťahy, konaniu o týchto vzťahoch príslušné súdy majú venovať „mimoriadnu starostlivosť“. Vo svetle tejto požiadavky sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie priet'ahov v predmetnej veci vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru), účelom ktorého je, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli čomu prebieha súdne konanie (mutatis mutandis I. ÚS 65/04).

Obranu predsedníčky okresného súdu, že „konanie bolo poznačené prietiahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prietah, ktorý bol spôsobený predovšetkým vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu“, a taktiež, že „zákonný sudca subjektívnym konaním nezavinil vznik prietahov v konaní“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 156/01 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3.2 Vec vedená krajským súdom pod sp. zn. 8 Co 213/06

Ústavný súd ďalej konštatuje, že krajský súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných dôvodov dlhodobo nečinný v období od 6. júna 2006 do 29. júna 2009. Krajský súd teda počas troch rokov vo veci nevykonával žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je

základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu krajského súdu. Uvedené obdobie nečinnosti krajského súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť krajského súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitosťou veci ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 213/06, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia taktiež v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 7. októbra 2009 boli napadnuté konania právoplatne skončené, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančného zadosťučinenie 1 000 000 Sk, teda 33 193,92 €, pretože *„v dôsledku týchto priet'ahov som bol niekoľko rokov bez zamestnania a bez príjmov“* a *„existuje príčinná súvislosť medzi zbytočnými priet'ahmi v konaní prvostupňového aj druhostupňového súdu a peňažnou ujmom, ktorú som utrpel“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného

ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na povahu posudzovanej veci, ako aj na celkové takmer osemročné trvanie tohto konania považuje za primerané priznať sťažovateľovi vo vzťahu k okresnému súdu v sume 1 000 € a vo vzťahu ku krajskému súdu v sume 3 000 €. Ústavný súd pritom zohľadnil aj skutočnosť, že vec je už právoplatne skončená.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 a 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti z 2. júla 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume dvakrát po 105,42 € a režijný paušál dvakrát po 6,31 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 223,46 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 42,46 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 265,92 €.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ako aj na podiel okresného súdu a krajského súdu na zbytočných priet'ahoch ústavný súd o uplatnených trovách konania s'ťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2010